

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid
T.a.v. mw. M. Haveman-Schüssel
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.nationaalrapporteur.nl

Contactpersoon

Suzanne Kok
Senior adviseur
M 06 153 663 80
s.g.d.kok@nationaalrapporteur.nl

Ons kenmerk

12186

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 21 september 2020
Onderwerp Input Nationaal Rapporteur AO Zeden

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid,

Sinds maart 2020 is Nederland niet meer hetzelfde. De pandemie en de als gevolg daarvan genomen coronamaatregelen hebben een grote impact gehad op onze samenleving, ook op het fenomeen seksueel geweld tegen kinderen. Op het moment dat het normale leven tijdelijk werd stilgelegd, was onder meer sprake van een explosieve stijging van online seksueel geweld, waren er signalen van ernstigere vormen van huiselijk geweld en stond de Kindertelefoon roodgloeiend. Dat zijn ontwikkelingen die mij als Nationaal Rapporteur zorgen baren en ik daarom nauwlettend in de gaten houd.

Mede in het licht van het voorgaande is het positief dat tijdens het algemeen overleg, dat op 6 oktober plaatsvindt, ook vanuit uw Kamer aandacht is voor het onderwerp zeden. Zedencriminaliteit is voortdurend aan verandering onderhevig en speelt op geraffineerde wijze in op maatschappelijke gebeurtenissen en de nieuwe technische mogelijkheden. De aanpak van kinderpornografie, online seksueel kindermisbruik, kinderseksuïerisme en de consultatie van het voorontwerp van het wetsvoorstel seksuele delicten staan daarom ook bij mij hoog op de agenda. Graag deel ik mijn bevindingen ten aanzien van seksueel geweld tegen kinderen die verband houden met uw agendapunten.

Seksueel geweld: een groot en urgent probleem

Uit de Slachtoffermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2016 blijkt dat 20.800 kinderen in de leeftijdscategorie van twaalf tot zestien jaar in 2016 slachtoffer werden van seksueel geweld. De kinderen jonger dan 12 jaar en van 16 en 17 jaar, die slachtoffer werden van seksueel geweld, zijn niet meegenomen in dit enorme aantal. Ook het aantal slachtoffers van online seksueel geweld tegen kinderen is daar niet in meegenomen, omdat deze cijfers vooralsnog onbekend zijn. De rol van het internet is niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. Ook voor kinderen is het internet een belangrijk medium voor educatieve, maar vooral ook voor sociale doeleinden. De keerzijde van dat veelvuldig gebruik is dat zij hierdoor vaker bloot worden gesteld aan de gevaren van het internet. Denk aan grooming, kinderporno en wraakporno. Meer aandacht voor deze online vormen van seksueel geweld tegen kinderen binnen de aanpak is noodzakelijk.

Ook op Europees niveau wordt dit benadrukt, getuige [de ambities](#) die EU-commissaris Johansson afgelopen week in het Europees parlement uitsprak.

Datum
21 september 2020

Ons kenmerk
12186

Consultatie voorontwerp wetsvoorstel seksuele misdrijven

Het is positief dat de strafwetgeving meer in lijn wordt gebracht met de maatschappelijke (digitale) realiteit en de strafrechtelijke normen van gelijke toepassing worden verklaard voor zowel de offline- als de online wereld. Het voorontwerp is dan ook in veel opzichten een verbetering in vergelijking met het huidige Wetboek van Strafrecht. Dat neemt niet weg dat het wetsvoorstel op onderdelen zou moeten worden herzien. Deze punten heb ik eerder gemaakt in mijn reactie op de consultatie, die ik enkele weken geleden [hier](#) heb gepubliceerd.

Dat zijn de volgende punten:

- De voorgestelde strafbaarstelling van seksueel binnendringen tegen de wil zou moeten worden samengevoegd met de strafbaarstelling van verkrachting, en daarin zou wederzijdse toestemming als norm centraal moeten worden gesteld;
- Meer aandacht voor het gebruik van enkel de juiste terminologie;
- Uitbreiding van de leeftijdscategorie in de strafbaarstelling van gedragingen die in de voorfase van seksueel misbruik plaatsvinden naar alle minderjarigen;
- De inzet van de lokpuber uit te breiden naar alle minderjarigen;
- Wraakporno aan te merken als zedendelict;
- Periodieke monitoring.

Ook evaluatie van belang

Om kinderen maximaal te beschermen tegen seksueel geweld dienen de maatregelen in de aanpak en de bijbehorende effecten daarvan periodiek te worden getoetst. Dat geldt ook voor strafwetgeving. Enkel op deze manier kan worden gezien of de wet maximaal bijdraagt aan de bescherming van kinderen tegen seksueel geweld of dat deze wet aanpassing behoeft. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij het ontstaan van nieuwe (online) verschijningsvormen van strafwaardig seksueel gedrag. Ook kan de wet aanpassing behoeven omdat deze niet goed aansluit op de andere maatregelen in de integrale aanpak, waardoor deze niet uitvoerbaar is in de praktijk. Daarom is het van groot belang dat er over vijf jaar een evaluatie van de wet wordt uitgevoerd. Aanvullend dienen de effecten van de wet op de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen ook tussentijds te worden gemonitord. Daar draag ik, gezien mijn wettelijke taak, graag aan bij.

Intensivering van digitale opsporing

Het is van belang dat de uitvoerende partijen in de aanpak voldoende zijn toegerust op de veranderingen die voortvloeien uit het wetsvoorstel. In de aanpak moet daarom zorg worden gedragen voor de nodige aanpassingen. Gezien de ontwikkelingen op digitaal gebied is het van groot belang dat geïnvesteerd wordt in de aanpak van online seksueel geweld tegen kinderen. Daarom heb ik eerder in de Dadermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2013-2017 aanbevolen om te onderzoeken wat er nodig is voor de intensivering van digitale opsporing in alle zaken van seksueel geweld tegen kinderen, en zorg te dragen voor de nodige aanpassingen. Nu de strafwetgeving meer in lijn wordt gebracht met de maatschappelijke digitale realiteit, wordt het belang van deze intensivering nogmaals onderstreept.

De integrale aanpak van seksueel geweld

Afsluitend wil ik graag benadrukken dat wetgeving slechts een onderdeel is van de integrale aanpak van seksueel geweld tegen kinderen. Voor een gedegen integrale aanpak moeten namelijk alle maatregelen in de aanpak op elkaar aansluiten. Naast het stoppen, vervolgen, berechten en resocialiseren van daders, is het essentieel dat gekeken wordt naar maatregelen die slachtoffers de ondersteuning bieden die zij nodig hebben. Bovendien is het van belang dat naast het stellen van wettelijke kaders ook de vastgestelde normen transparant worden uitgedragen. Een ieder moet kennis hebben van de geldende en nieuwe (gedrags)normen en de gevolgen die daaraan worden verbonden ingeval van normoverschrijdingen. Ook hiervoor zijn aanvullende maatregelen onmisbaar. Alle organisaties in de aanpak dienen op gecoördineerde wijze samen te werken om de problematiek in haar integraliteit te benaderen.

Datum

21 september 2020

Ons kenmerk

12186

De integrale aanpak van seksueel geweld tegen kinderen breng ik in beeld middels monitors. Om het jaar wordt er afgewisseld tussen een slachtoffermonitor, waarin seksueel geweld tegen kinderen binnen de zorgketen in kaart wordt gebracht, en de dadermonitor, waarin seksueel geweld tegen kinderen binnen de strafrechtsketen centraal staat. Deze publiceer ik ieder najaar. Alleen door in te zoomen op de verschillende schakels binnen de keten kan men zien wat er gebeurt, hoe het gebeurt en waar moet worden bijgestuurd.

Dadermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2015-2019 uitgesteld

Helaas bieden de aan mij beschikbaar gestelde middelen mij echter onvoldoende capaciteit om reeds geplande activiteiten uit te kunnen voeren. Om de werkdruk van mijn medewerkers en de kwaliteit van het onderzoek en publicaties op verantwoord peil te houden, zie ik mij genoodzaakt keuzes te maken. Gezien die omstandigheden kan ik helaas mijn ook eerder in uw richting uitgesproken ambitie om de monitors op vaste tijdstippen in het jaar uit te brengen niet gestand doen en zal ik de publicatie van de Dadermonitor seksueel geweld tegen kinderen 2015-2019 uit moeten stellen. Gelet op de urgentie van het thema en het belang dat, met u, de brede (bestuurlijke) omgeving in de monitors stelt, betreur ik dat zeer. In het licht van het bovenstaande zal ik mijn uiterste best doen om de monitor zo snel mogelijk in 2021 alsnog uit te brengen.

Uiteraard ben ik graag bereid het bovenstaande nader aan u toe te lichten in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

dhr. H.J. (Herman) Bolhaar
*Nationaal Rapporteur Mensenhandel en
Seksueel Geweld tegen Kinderen*